

Per acabar, us diré que l'home del «café, copa i puro» no ens interessa. Dóna massa importància a l'estómac. I ja se sap que les grans coses, les coses que han trontollat el món no s'han pas realitzat després d'un gran b́anquet, sinó precisament en hores de la dieta més estricta.

Així doncs, no podem comptar amb ell en els dies convulsos que s'apropen. No hi podem comptar perquè correria el perill de rebentar-se-li un budell. Què voleu que faci un home després de devorar un plat d'arròs? «L'arròs fa el ventre gros». Per tant, un ventre gros, és una càrrega per a les cames. Pobret! Com m'hauria agradat de veure'l pels carrers de Barcelona en els dies de la passada vaga general!

I alló no fou res més que un assaig...

EL VÍGIA

El neguit dels darrers esdeveniments

Les convulsions socials tenen, si res més no, la virtut de fer-nos obrir els ulls a moltes realitats que en temps normals queden amagades: una por, un neguit com mai us podríeu imaginar s'apodera de certa mena de gent que fins que veuen l'ordre restablert, sigui en la forma que sigui, no dormen, ni mengen, ni viuen. Només fan que vomitar fàstics contra la *debilitat dels governs* i la *passivitat de la policia*, i somnien desperts en l'adveniment d'una altra dictadura de debó, perquè la de l'Anido fou solament un assaig, pregonant a tot arreu amb l'esguard fulminant i veu de canó que fa falta una *mà de ferro*. També acostumen a plànyer's de que el poble és massa ignorant i es deixa portar fàcilment per uns quants agitadors d'ofici i, com a solució d'una magnitud enlluernadora diuen el que ells farien: tancar les Universitats, empresonar els estudiants i els obrers que fossin trobats en les «algarades» i dictar lleis especials per tots els qui haguessin gosat alçar la veu o significar-se en la més mínima protesta, separant-los del cos social, deportant-los, afusellant-los... i condemnant-los a les penes de l'infern si tinguessin les claus.

El sistema esmentat, que expliquen gesticulant i cridant a tothom qui els vol donar raó (que són els 99 i mig per cent) i que es creuen que és un excel·lent *curalotodo*, fou ja posat en pràctica en temps de l'espanyolíssima Inquisició, i encara avui, després de transcorreguts tants anys, hi han revolucionaris, i separatistes i republicans i descontents.

* * *

La majoria dels que així pensen, si bé entre ells hi ha alguns inconscients acostumen a ésser nascuts en mig de tous coixins i educats amb xocolata i melindros. Tenen la cultura prima com un paper de fumar mullat i un gruix d'incomprensió i

d'egoisme que fa escriuir. Ignoren en absolut les misèries de l'obrer i la directa responsabilitat que cau damunt l'Estat que tolera aquestes misèries. Ignoren el que és treballar cada dia per poder menjar una mica i no volen saber mai res dels abusos que és víctima la classe treballadora. Cal ésser imparcial i cal ésser cristià: «Estima al pròxim com a tu mateix», digué Jesucrist, i ja veiem com s'estima al pròxim en la *catòlica Espanya*.

S'estima fent treballar a l'obrer més hores de les que les lleis assenyalen. S'estima martiritzant els presos. S'estima tolerant menors d'edat en les fàbriques, quan haurien d'anar a l'escola. S'estima gastant-s'ho tot per coses inútils i per a mantenir milers de funcionaris, també inútils, i construint places de *toros*, quan tantes i tantes escoles manquen a construir. S'estima pagant malament als funcionaris quan es cuiden d'ensenyar, i pagant bé als qui no serveixen de res. S'estima tolerant la més desordenada prostitució legal; tolerant locals anti-higiènic per treballar, tolerant que l'obrer sigui pagat amb jornals desproporcionats al preu de les subsistències, tolerant que companyies estrangeres explotin negocis fabulosos com el cèlebre cas de la telefònica i tolerant que es passegin tranquilament els senyors de la llei de fugues i els senyors que contragueren les responsabilitats d'Annual i Monte-Arruit, sense remuntar-nos als de Cuba i Filipines. I s'estima ametrallant al poble perquè és enemic de la monarquia i perquè comença a reclamar el dret a pensar que avui a Espanya és encara un greu pecat.

No us sembla que amb tanta *estimació* com sent la gent que mena les riendes de l'Estat per al poble, per aquest pobre poble més pacient que cap remat de xais, les solucions dels panxcontents serien d'uns resultats magnífics?

Que els provin i actuaran de *despertador*. Serà la manera que de tant de poble sumís i educat en l'estupidesa i en el *làtigo*, comenci a